

Säg bonjour till en mixsemester

NATUR ELLER ARKITEKTUR? FÅGLAR ELLER FOLK? CYKELTUR ELLER SHOPPINGTUR? VÄRFÖR INTE CHECKA AV ALLTIHOP? FÖLJ MED PÅ EN ALLT-I-ETT-RESA SOM UTGÅR FRÅN MONDÄNA MEDELHAVSSTADEN MONTPELLIER.

TEXT CAJSA HÖGBERG FOTO SUSANNE KRONHOLM

Där floden Rhône rinner ut i Medelhavet går smala landtunger mellan laguner och rektangulära rosa sjöar. Det senare är saliner där havsvattnet förångas och salt utvinns. Ett mikrop plankton som innehåller betakaroten är förklaringen till den rosa färgen. Liksom till att det finns rosa flamingor här. De långsmala fåglarna står med huvudet under vattenytan och silar i sig mikroskopiska kräftdjur, som i sin tur ätit planktonet – och blir därför skönt skära.

Rhôneflodens vattigna delta med nationalparken Camargue är ett av den här resans många mål.

Men först beger vi oss till ett Paris i miniformat fast med ett behagligt medelhavsklimat, Montpellier. För arkitekturfantasten är staden, som kan delas in i tre områden i olika stilar, ett givet resmål. I hjärtat finns vindlande smågator, stiliga privatpalats från 1600-talet, boulevarder, pampiga 1800-talsbyggnader, fontäner, vackra torg och *Musée Fabre*, konstmuseet med en berömd samling 1600-talskonst.

TIDIGARE MILITÄROMRÅDET ANTIGONE fick en stadsplan av spanska arkitekten Ricardo Bofill och en rad spektakulära byggnader, bland annat ett bågformat bostadshus, en storebror till *Bofills båge* i Stockholm. Från stadens triumfbåge från 1600-talet går en rät linje mot den nya triumfbågen i glas och metall från 1985, precis som i Paris.

En borgmästare som månade om arkitektur bidrog till stadens förvandling. Hans efterträdare har fortsatt i samma anda. Nyaste stadsdelen Port Marianne är platsen för fler experimentella byggnader. *Le Nuage*, molnet, av Philippe Starck rymmer ett gym och är världens största uppblåsbara byggnad. Ett bostadshus där fasaden skiftar färg efter lufttemperaturen. Och nya *L'Arbre Blanc*, det vita trädet, av japanske Sou Fujimoto med luftiga balkonger som pryder den runda byggnaden som nyutslagna löv. Just nu slåss världens bästa arkitekter om att få rita ytterligare byggnader. Kraven är kvalitet, originalitet och att de ska passa in i ett mångkulturellt och inkluderande samhälle. ▶





Skönhet. Bostadshuset
Det vita trädet är
senaste tillskottet
på MontPELLIERS
arkitekturhimmel.



På hipstriga matmarknaden
Marché du Lez hittar man
vällagad mat från världens
alla hörn.



Kvällslyst i
MontPELLIERS
gamla stad.



Vad sägs om en mugg
charcuterier?



Manitas krögare bjuder
på nyskapande texmex.

ÄTA BRA

LA CANOURGUE MONTPELLIER

På en inglasad innergård
bjuds på delikat bistronomi-
(bistro+gastronomi)mat.

L'ARBRE BLANC MONTPELLIER

Restaurang på 17:e
våningen i L'Arbre Blanc,
stans nyaste spektakulära
byggnad. I baren finns
smårätter samt ost- och
charkbrickor.

MARCHÉ DU LEZ MONTPELLIER

Ny samlingsplats med
massor av restauranger,
foodtrucks och butiker.

LE BISTROT PAIOU AIGUES-MORTES

Rustik lokal mat, bl a
tjurkött i form av
carpaccio och gardianne,
långkokt gryta, och
klassiska franska
efterrätter.

I SNART SAGT

varje
hörn av Montpellier
går det att äta gott, från
enklare ställen för sta-
dens många studenter
till klassiska bistroer
och brasserier. På nya
matmarknaden Mar-
ché du Lez, en jättelik
trendig food court
ute och inne, provar
vi mexikanska restauran-
gen Manitas guacamole
med päron och tacos med
pilgrimmusslor. Det är
färgstarkt och smakrikt.
I gamla staden ligger ho-
tellet Richer de Bellevals
i ett gammalt privatpalats.
Restaurangen fick nyligen
en Michelinstjärna. Bak-
fickan La Canourgue på
den inglasade innergården
bjuder elegant råbiff, pil-
grimmusslor och desserten
Paris-Brest med maräng
och knäckig smörkräm
som vi också skulle vilja
ge en stjärna.

BARA EN DRYG mil från
Montpellier ligger närmsta
badort, Palavas-les-Flots.
Men vi åker till La Grande
Motte några mil västerut,
där lockar arkitekturen
mer än den packade sand-
stranden. På 1950- och
1960-talen började man
planera nya badorter för
att få fransmännen att
semestra hemma i stället
för att åka till Spanien.
Arkitekten Jean Baladure
har



Medelhavsmodernism
i La Grande Motte.

ritat de stora huskomplexen
inspirerade av mexi-
kanska pyramider. Vid en
första anblick undrar man
förskräckt om miljonpro-
grammet har landat vid
Medelhavet. Sedan upptäcker
man hur spännande de
futuristiska byggnaderna
är. Alla bostadshus har
liksom rådhuset, kasinot
och kyrkan sin egen särart.

ett hus har till exempel
samma silhuett som ett berg
i närheten. Höga skuggande
pinjer, parkområden och
grusvägar kontrasterar och
mjukar upp känslan kring
de vita betonghusen.

EN KVARTS BILRESA däri-
från möts gammalt och
nytt i fiskebyn Le-Grau-du-
Roi. I hamnen finns charm
och många turister, där kan
man fortfarande köpa fisk
direkt från fiskebåtarna.

Intill ligger Port Camargue,
Europas största småbåtsma-
rina, ett modernistiskt bygge
med konstgjorda hamnpirar
i en skyddande hamnbassäng
och en femtioårig föregångare
till palmön i Dubai.

Från Le-Grau-du-Roi utgår
turer till nationalparken
Camargue, antingen till häst,
på cykel eller med jeep. Vi tar
elcyklar, som är behagligt tysta
och gör cyklandet lättare när
motvinden friskar i.

Cykelvägen går förbi den
Robin Hood-lik 1,6 kilometer
långa kvadratiske ringmuren
i Aigues-Mortes, en symbolort
för protestanternas kamp mot
katolikerna. Innanför murarna
är det turistigt men ändå
trivsamt med många affärer
och restauranger. Vi cyklar
längs laguner och vita saltberg
mot en fond av rosa vatten, och
på grusvägar kantade av pinjer,
olivträd och vinrankor.

I nationalparken mitt i
Rhônedeltat lever vita hästar,
rosa flamingor och svarta tju-
rar. Vi får uppleva dem allihop.
Dock är det inte fullt så vilt
som i våra klichéföreställningar.

Kring de svarta tjurarna
finns en levande cowboykultur.
På arenorna, som finns i byarna
och även på många bondgårdar,
pågår under sommaren sporten
Course Camarguaise. Med hjälp
av en raka i metall plockas band
och kokarder från tjurarnas

BO BRA

HÔTEL Océania LE MÉTROPOLE MONTPELLIER

Nyrenoverat klassiskt hotell,
nära stadens stora torg.
Härlig lummig innergård.

HÔTEL Richer de BELLEVAL MONTPELLIER

Nyöppnat lyxhotell med
bar och två restauranger,
en med Michelinstjärna.

DOMAINE DE VERCHANT CASTELNAU LE LEZ/ MONTPELLIER

Boutiquehotell på vingård
från 1500-talet med spa
och gourmetrestaurang.

HÔTEL LE SAINT LOUIS AIGUES-MORTES

Charmigt lite enklare hotell
med mysig innergård
innanför ringmuren.



Gammal hästras. Camarguehästen är en snäll och nyfiken ponny.



Utanför ringmuren i Aigues-Mortes skimtar salinerna.



Sandvin heter vinet från Rhodéedeltat.

horn. En inte helt ofarlig aktivitet som det krävs ett års utbildning för att få delta i.

De ljusgråa Camarguehästarna lufsar snällt runt i hagarna, vinden rufsar deras långa ljusa manar. Till sitt sällskap har de kohägrar, vars franska namn betyder kovaktare. De skyddar hästar och tjurar från insekter och står långa stunder och spanar på hästryggen.

NÅGRA SOM SPANAR desto mindre är flamingorna. Fyrtio procent av dagen har de ju huvudet i vattnet. Det har varit oväder så de ljusrosa fåglarna håller extra låg profil. Men vi siktar dem på håll och får veta att flamingon troligen har fågelvärldens lägsta BMI med sina 160 centimeter och tre kilo.

Turen på elcykel är inte direkt ansträngande. Men vi är ju i matlandet Frankrike och det blir ett stopp för att smaka lokala specialiteter. I en skuggig glänta plockas kylt gris de gris-vin, ett mellanting mellan vitt och rosé, fram tillsammans med tjursalami, ost, olivbröd och bakverket fougasse d'Aigues-Mortes, en kaka med sockrigt täcke och smak av apelsinblomma.

Nöjda cyklar vi sedan tillbaka till ranchen där vi startade. Att dess bilparkering är så trång att vi inte klarar av att backa ut utan hjälp av en katalansk turist ("Jag kan köra bil.") är den enda plumpen i protokollet – på hela resan. ■

UPPTÄCKA

MOCO — MONTELLIER

Nytt museum för samtida konst.

SALINER

SALIN AIGUES-MORTES AIGUES-MORTES

Upptäck Medelhavets största saltanläggning på cykel, med tåg eller till fots. Juli/augusti kan man vara med och skörda.

CAMARGUE

CAMARGUE AUTREMENT LE GRAU DU ROI

Guidade turer på elcykel eller med fyrhjulsdriven bil för att spana på hästar, tjurar, flamingor och andra fåglar.

EL RANCHO

För den som vill upptäcka floddeltat från hästryggen, även för nybörjare.

ARKITEKTUR

LA GRANDE MOTTE

Badortens futuristiska byggnader från 1970-talet är ett måste för den arkitekturintresserade.

VIN & DELIKATESSER

MAISON MÉDITERRANÉENNE DES VINS I LE GRAU DU ROI

Stor lagerbutik med vin, apéritifer, salt och ris från Camargue, olivolja och andra matspecialiteter.

ALLVARLIG K-FEBER

Modet, sminket, maten, musiken och andra populärkulturella trender från Seoul i Sydkorea har gjort ett veritabelt segertåg över världen de senaste tio åren.

Låten *Gangnam style* med tillhörande dans satte 2012 trendiga stadsdelen Gangnam på världskartan och är ett av de fenomen som satt fart på den heta koreanska vågen i världen och även här.

I svenska varuhus växer sig hyllorna med K-beauty allt större, bland annat med, enligt uppgift magiska, produkter tillverkade av snigelslem, guld och hästolja. Svenska kokboksförfattare tävlar om att ge ut koreanskinspirerade kokböcker. Och för den som inte orkar laga mat själv är det numera inte många steg till ett ställe som serverar ramen, i alla fall inte i storstäderna. Där bubblar också det ena bubble tea-stället efter det andra upp. Drycken, sött te med olika smaksättningar och geléaktiga tapiocakulor, föddes i Taiwan men är ett viktigt inslag även i den sydkoreanska ungdomskulturen.

Förra vintern blev dystopiska *Squid Game* den mest sedda Netflixserien någonsin och 2020 vann den brutala svarta komedin *Parasit* en Oscar för bästa film, landets första. Via musikvideor sprids också det koreanska streetstylemodet. Sydkoreanerna var först med stora Harry Potter-inspirerade glasögon. Trasiga boyfriendjeans, oversize dressade kläder men även flickigt barnsligt syntes tidigt i populärkulturen.

Så stor är nu K-trenden att anrika konst- och designmuseet V & A i London



FOTO: TAEKYUN KIM

STYLISH. Stylisten Serian Heu har jobbat på Vogue Korea och arbetar med musikunderhållningsplattformen Hybe som också finns i USA och Japan.

i september invigde utställningen *Hallyu! The Korean Wawe*. Det övergripande är den koreanska vågens påverkan på all världens kreativa industrier, såväl inom film, drama och musik som inom skönhet och mode. Utställningen kan ses till nästa sommar.

I nya boken *Make Break Remix – The Rise of K-Style* förklarar sydkoreanska författaren Fiona Bae K-vågens framfart med hjälp av intervjuer med musiker, sångare, tatueringare, modskapare och journalister.

Boken illustreras med trendigt fulsnygga bilder av fotografen Taekyun Kim. Ett axplock av dem visar vi här. Hans bilder har tidigare synts i livsstilsmagasin som koreanska Vogue, GQ och i-D.

Fiona Bae sammanfattar K-stilen som "modig och hämningslös". Dess pionjärer är unga som helt enkelt blandar allt de tycker är coolt. I en värld där gränsen mellan originalitet och kopia blir alltmer flytande skapar K-stilen en ny äkthet. ■

